Lietas Nr. C69391524
C-0135-26/29
ECLI:LV:KURT:2026:0213.C69391524.4.S

Kurzemes rajona tiesa

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Ventspilī 2026. gada 13. februārī

Tiesnese I. Fišere,

ar tiesas sēdes sekretāri D. Maraniku,

piedaloties prasītājas SIA "Verdikts" pārstāvei /Persona E/, atbildētājas SIA "Zeļļi Z" pārstāvim /Persona D/,

izskatīja atklātā tiesas sēdē Ventspilī, Katrīnas ielā 14, civillietu SIA "Verdikts" (reģistrācijas Nr. 40103807451) prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Zeļļi Z" (reģistrācijas Nr. 41203065072) par parāda un nokavējuma procentu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA "Avesco Rent" (pēc puses aizstāšanas SIA "Verdikts") (turpmāk – prasītājs) 11.07.2024. iesniedzis tiesā prasības pieteikumu pret SIA "Zeļļi Z" (turpmāk - atbildētājs) par parāda un nokavējuma procentu piedziņu, kur lūgts piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam pamatparādu 3971,46 EUR un par laika termiņu no 14.09.2022. līdz 09.07.2024. nokavējuma procentus 801,69 EUR, kas kopā sastāda 4773,15 EUR; piedzīt valsts nodevu; noteikt tiesības saņemt par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) procentus – 12,5 % gadā no piespriestās, bet neatmaksātās pamatparāda summas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1401., 1402., 1431., 1587., 1590., 1651., 1652., 1759.p., 1765., 1811. pantiem, un turpmāk norādītiem apstākļiem.

[1.1] 2022. gada 17. jūnijā starp prasītāju un atbildētāju noslēgts Nomas Līgums AGLV012200518, ar kuru prasītājs sniedza atbildētājam speciālās celtniecības tehnikas nomas pakalpojumus (turpmāk – Pakalpojumi).

[1.2] Pamatojoties uz Nomas Līgumu AGLV012200518 un 20.06.2022. Nodošanas dokumentu Nr.: OUTLV012200932, prasītājs nodevis atbildētājam lietošanā Mini ekskavatoru CAT 302.7D.

[1.3] Noslēgtā Nomas līguma 4.b. punktā tika noteikts, ka Nomnieks ir atbildīgs par jebkādiem nomas objektam nodarītiem zaudējumiem un/vai bojājumiem un ar tiem saistītajām izmaksām neatkarīgi no tā, vai to cēlonis ir trešās personas vaina, negadījums vai nepārvarama vara. Savukārt noslēgtā Nomas līguma 7 d. punktā noteikts, ka Nomnieks sedz remontdarbus, kas nepieciešami ļaunprātīgu bojājumu (salaušanas), nejaušu bojājumu, nepareizas ekspluatācijas vai apkopes dēļ.

[1.4] Saskaņā ar 02.08.2022. Pieņemšanas dokumentu Nr.: INLV012201121, atgriežot tehniku iznomātājam, tika konstatēts, ka nav atgriezti planējamais un tranšeju 30 cm kausi, izsists priekšējais apakšējais stikls, bākuguns

nav, sānu spogulis nav. Tādējādi, atbildētājam apmaksai tika izstādīti sekojoši rēķini, kas nav apmaksāti:

- 31.08.2022. RĒĶINS NR.: IVLV012201287 par kopējo summu 3500,07 EUR, kura apmaksas termiņš bija 14.09.2022.,

- 31.08.2022. RĒĶINS NR.: IVLV012201289 par kopējo summu 471,39 EUR, kura apmaksas termiņš bija 14.09.2022.,

Kopā: 3971,46 EUR.

[1.5] Saskaņā ar Nomas līguma punkta 3.C noteikumiem, par samaksas nokavējumu atbildētājam ir pienākums maksāt nokavējuma procentus 1,5 reizes lielākā apmērā par likumiskajiem procentiem. Pamatojoties uz Civillikuma 1759. pantu, 1765. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2000/35/EK „Par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos" 3. panta 1. punkta d. daļas noteikumiem, maksājumu kavējumu gadījumā, preču vai pakalpojumu saņēmējam papildus pamatparāda summai jāmaksā arī likumiskie nokavējuma procenti. Likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes.

Šī pamatlikme mainās katru gadu 01. janvārī un 01. jūlijā. Procentu pamatlikme līdz 2023. gada 1. janvārim saskaņā ar Latvijas Bankas publicēto informāciju bija 0,00 %, t.i., 8 % gadā, no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 1. jūlijam 2,50 %, t.i. 10,5 % gadā, no 2023. gada 1. jūlija 4,00 %, t.i., 12,00 % gadā un no 2024. gada 01. janvāra 4,50 %, t.i., 12,50 % gadā.

Tas nozīmē, ka likumiskie procenti par maksājumu kavējumu šajā prasībā par laika periodu no 14.09.2022. līdz 01.01.2023. ir 8 % gadā, par laika periodu no 01.01.2023. līdz 01.07.2023. ir 10,5 % gadā, savukārt no 01.07.2023, līdz 09.07.2024, ir 12 % gadā.

Tādējādi, kopējā procentu summa par visu kavējuma periodu no 14.09.2022. līdz 09.07.2024., sastāda 801,69 EUR.

[1.6] Līdz ar to no atbildētāja piedzenamā parāda summa (pamatparāds 3971,46 EUR un nokavējuma procenti 801,69 EUR) ir 4773,15 EUR.

[2] Ar Kurzemes rajona tiesas 2025. gada 9. septembra lēmumu nolemts, pamatojoties uz Cesijas līgumu, aizstāt civillietā Nr. C69391524 prasītāju SIA "Avesco Rent" ar tā procesuālo tiesību pārņēmēju SIA "Verdikts".

[3] 2024. gada 15. augustā tiesā saņemts atbildētāja rakstveida paskaidrojums, kur norādīts, ka prasība netiek atzīta sekojošu iemeslu dēļ.

[3.1] Pēc atbildētāja un prasītāja noslēgtā NOMAS LĪGUMS NR.: AGLV012200518, Datums: 17.06.22 un prasītāja RĒĶINA NR.: IVLV012201138, Datums: 31.07.22 ir uzrādīta - Apdrošināšana: Pamata apdrošināšana M no 2022. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 31. jūlijam, kas apliecina, ka SIA "AVESCO RENT" iznomātā tehnika un papildaprīkojums ir apdrošināti pret zādzībām un dažāda veida bojājumiem kā piem., stikla bojājumi. No atbildētāja tehnikas nomas laikā tika veikta zādzība, par ko atbildētājs nekavējoties informēja prasītāju un pēc tā norādījumiem ziņoja policijai. Atbildētājs vairākkārtīgi prasītāju aicinājis iesniegt pieteikumu atlīdzībai apdrošināšanas kompānijai par radītajiem zaudējumiem un atteikuma gadījumā iepazīstināt atbildētāju ar apdrošināšanas kompānijas atlīdzības atteikumu.

[2.2] Papildus atbildētājam nav skaidrs par radīto zaudējumu summu, jo 2022. gada 21. oktobrī pēc atbildētāja intereses par tehnikas iegādi no SIA "AVESCO" saņēmusi cenu piedāvājumu, kurā jauns planēšanas kauss, Hidraulisks, 1200 mm maksā 1729 EUR un rakšanas kauss, 600 mm, 983 EUR.

Papildus tam 22.09.2023. starp SIA "Zeļļi Z" un SIA "AVESCO" tika noslēgts tehnikas iegādes līgums, kurā tādi paši kausi maksāja 1743 EUR un 991 EUR.

[4] Prasītājs 2024. gada 9. decembrī sniedzis atsauksmi par atbildētāja paskaidrojumiem, kur norādīts, ka prasītāja ieskatā minētie iebildumi ir nepamatoti, jo saskaņā ar noslēgto nomas līguma 8. punkta b1. apakšpunktu, zādzība un vandālisms tiek apdrošināti ar nosacījumu, ka Nomnieks var pierādīt, ka ir veicis visus piesardzības pasākumus, piemēram, izņēmis kontakta atslēgu, aktivizējis aizsardzību pret zādzību, lai nomas objekts būtu pieķēdēts vai norobežots. Zādzības vai vandālisma gadījumā Nomniekam ir pienākums nekavējoties nokārtot visas ar notikumu saistītās formalitātes (nekavējoties paziņot policijai, kā arī paziņot par zaudējumiem).

Ņemot vērā, ka zādzība/vandalisms tika paveikts meža vidū, neveicot nekādus piesardzības pasākumus, tad tika iesaistīta policija un kausu vērtība tika izstādīta klientam (atbildētājam), nepiesakot apdrošināšanu, jo netika ievēroti nomas tehnikas uzglabāšanas noteikumi.

[5] Tiesas sēdē prasītāja pārstāve prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā minētajiem pamatiem. Papildus paskaidroja, ka saskaņā ar nomas līguma 8.b.1. punktu apdrošināšana M, kas piemērota šajā līgumā, paredz pašrisku 5000 EUR apmērā, t.i., šī summa ir lielāka nekā konstatētie zaudējumi, līdz ar ko, pat ja būtu ievēroti drošības noteikumi, kas prasīti līgumā, apdrošināšanas atlīdzība nebūtu izmaksāta. Atbildētājs prasītājam nav iesniedzis pierādījumus tam, ka nomā nodotā tehnika būtu atradusies apsargājamā teritorijā, kas ir priekšnoteikums apdrošināšanas atlīdzības pieprasīšanai. Prasītājs bez šādiem atbildētāja iesniegtiem pierādījumiem nevar vērsties pie apdrošinātāja, bet attiecīgus pierādījumus atbildētājs nav iesniedzis līdz pat šai dienai. Atbildētājs arī nav iesniedzis pierādījumus tam, ka apdrošinātāji pušu līguma noteikumus par pašrisku, tulkotu savādāk nekā norādīts līgumā. Atzīst, ka lietā nevar iesniegt pierādījumus, uz kuru pamata rēķinos noteikta kausu vērtība. Tā ņemta atbilstoši grāmatvedības dokumentiem. Piekrīt, ka kausa vērtība var tikt noteikta arī atbilstoši tādai analoģiska kausa vērtībai, par kādu atbildētājs iegādājās no sākotnējā prasītāja jaunu kausu. Lūdz prasību apmierināt.

[5.1] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis prasību neatzina uz rakstveida paskaidrojumos minētajiem pamatiem. Papildus paskaidroja, ka nav strīda par to, ka līgums bija noslēgts un tehnika saņemta. Nepastāv arī strīds par to, ka bija zādzība un bija tehnikas bojājumi. Ar nomāto tehniku darbi tika veikti nožogotā teritorijā, kur uzņēmums veica žoga demontāžas darbus. Uzskata, ka nosacījums par norobežotu teritoriju bija ievērots un ka zaudējumi bija jāsedz apdrošinātājam. Par zādzību sazinājies ar sākotnējo prasītāju un apdrošinātājiem. Saziņa notikusi mutiski. Rakstiski nekādus pierādījumus par nosacījumu ievērošanu prasītājam neiesniedza, jo uzskata, ka prasītājs pats pēc GPS signāliem var redzēt, ka tehnika atradusies norobežotā teritorijā. Uzskata, ka nav pierādīta nozagto kausu vērtība, jo viņam pēc tam piedāvāts iegādāties līdzīgus kausus par citu -zemāku - cenu. Uzskata, ka visu būtu samaksājusi apdrošināšana. Zina, ka līgumā norādīts pašrisks 5000 EUR, bet uzskata, ka šajā situācijā pašrisks būtu piemērots 500 EUR. Pierādījumus šādam uzskatam iesniegt nevar, bet tā esot teikuši kādi apdrošinātāji. Lūdz prasību noraidīt.

Motīvu daļa

[6] Noklausījusies paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus, kā arī izvērtējusi lietas būtību kopumā, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji šādu apsvērumu dēļ.

[7] Saskaņā ar Civillikuma 1402. pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civillikuma 2112. panta pirmā daļa noteic, ka noma vai īre ir līgums, ar ko viena puse piešķir vai apsola otrai par zināmu nomas vai īres maksu kādas lietas lietošanu. Līgums, ar kuru piešķir vai apsola augļu nesējas lietas lietošanu augļu ievākšanai no tās, ir noma, bet ikviens cits lietošanas piešķīruma līgums – īre.

Lietā konstatēts un par to pušu starpā strīds nepastāv, ka starp SIA “Avesco Rent” kā iznomātāju un SIA “Zeļļi Z” kā nomnieku noslēgts 17.06.2022. Speciālās celtniecības tehnikas nomas līgums Nr.: AGLV012200518 par Mini ekskavatora CAT 302.7D, ātrās sakabes CAT ekskavatoram, kausa 30 cm (302.4/302.7), kausa grāvju tīrīšanai 120 cm (302.4/302.7) un kausa 60 cm (302.4/302.7) nomu laikā no 2022. gada 20. jūnija līdz 2022. gada 31. jūlijam. Nomā iekļauta pamata apdrošināšana M.

Saskaņā ar nomas līguma 1.a apakšpunktu prasītājs iznomā atbildētājam lietošanai Latvijā pieņemšanas dokumentos norādīto aprīkojumu kopā ar instrukcijām, savukārt atbildētājs apņemas samaksāt nomas maksu un

izmantot aprīkojumu saskaņā ar nomas noteikumiem. Atbilstoši nomas pamatnoteikumiem rēķins par līgumu tiek izrakstīts nomas beigās.

Civillikuma 1587. pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Atbilstoši Civillikuma 1590. pantam katrai pusei ir pret otru prasības tiesības par līguma izpildīšanu.

[8] Kā norāda prasītājs, tad, atgriežot tehniku iznomātājam, tika konstatēts, ka nav atgriezti planējamais un tranšeju 30 cm kausi, izsists priekšējais apakšējais stikls, bākuguns nav, sānu spogulis nav. Tādējādi, atbildētājam apmaksai tika izstādīti sekojoši rēķini, kas nav apmaksāti:

- 31.08.2022. RĒĶINS NR.: IVLV012201287 par kopējo summu 3500,07 EUR, t.sk. PVN 607,45 EUR, kura apmaksas termiņš bija 14.09.2022.,

- 31.08.2022. RĒĶINS NR.: IVLV012201289 par kopējo summu 471,39 EUR, t.sk., PVN 81,81 EUR, kura apmaksas termiņš bija 14.09.2022.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 96. panta piekto daļu pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

[9.1] Prasītājs parāda pamatojumam lietā iesniedzis 2022. gada 20. jūnija Mini ekskavatora CAT 302.7D Nodošanas dokumentu Nr.: OUTLV012200932 ar fotoattēliem, no kura redzams, ka tehnikai nav korpusa bojājumi, un 2022. gada 2. augusta Mini ekskavatora CAT 302.7D Pieņemšanas dokumentu Nr.: INLV012201121 ar fotoattēliem, no kura redzams, ka būs "manuālais rēķins, nav atgriezti planejamais un tranšeju 30 cm kausi, ir izsists priekšējais apakšā stikls, bākuguns nav, sānu spogulis nav."

Ņemot vērā minēto, prasītājs izrakstījis atbildētājam 31.08.2022. RĒĶINU NR: IVLV012201287 par kopējo summu 3500,07 EUR, kura apmaksas termiņš bija 14.09.2022., saistībā ar materiālajiem zaudējumiem, proti, par nozaudēto rokamo kausu, kura vērtība bijusi 711,38 EUR bez PVN un par planējamo kausu, kura vērtība bez PVN bijusi 2181,24 EUR.

2022. gada 31. augustā prasītājs izrakstījis atbildētājam RĒĶINU NR: IVLV012201289 par kopējo summu 471,39 EUR, kura apmaksas termiņš bija 14.09.2022., saistībā ar materiālajiem zaudējumiem, proti, par izsisto priekšējo apakšējo stiklu, kura vērtība bijusi 227,46 EUR bez PVN, nolauzto spoguli, kura vērtība bijusi 122,12 EUR bez PVN un par nozaudēto bākuguni, kura vērtība bez PVN bijusi 40,00 EUR.

Prasītājs norādījis, ka atbildētājam apmaksai izstādītie rēķini, nav apmaksāti. Savukārt atbildētājs pēc būtības nav apstrīdējis prasības pieteikumā minētos faktus, tajā skaitā to, ka prasītāja sniegtos pakalpojumus tas ir saņēmis, nomā nodotā speciālā tehnika tikusi sabojāta un kausi nozagti, un ka prasītāja izrakstītie rēķini nav apmaksāti.

[9.2] Atbildētājs prasību neatzīst, norādot, ka tehnikas bojājumi radušies gan tehnikas normālas lietošanas laikā, gan tāpēc, ka tehnikas nomas laikā notikusi zādzība, kuras rezultātā nozagti divi kausi. Atbildētājs prasītāju aicinājis iesniegt pieteikumu atlīdzībai apdrošināšanas kompānijai par radītajiem zaudējumiem, uzskatot, ka visi zaudējumi būtu jāsedz apdrošināšanai.

[9.2.1] Lai izvērtētu vai prasība ir pamatota, tiesai jānoskaidro vai atbildētāja iebildumi par to, ka visi zaudējumi būtu jāsedz apdrošināšanai, ir pamatoti un pušu līgumam atbilstoši.

Civillikuma 2128. pants paredz, ka abām pusēm jāpiegriež no līguma izrietošām saistībām visa tā rūpība, kādu pēc taisnības var no viņām prasīt, it sevišķi lietas glabāšanas ziņā. Tādēļ viņas atbild viena otrai par katru

zaudējumu, kas noticis viņu ļaunprātības vai neuzmanības dēļ, un tikai nejauši zaudējumi nevienam nav jāatlīdzina.

Izskatāmajā lietā puses Nomas līgumā tieši vienojušās par atbildību un apdrošināšanu tehnikas nomas perioda laikā.

Tā, saskaņā ar noslēgtā Nomas līguma 4. punkta b. apakšpunktu *"Risku nodošana: Nomas objekta lietošanas tiesības un riski tiek nodoti Nomniekam, tiklīdz nomas objekts ir nodots Nomniekam vai ekspeditoram, un ilgst līdz nomas objekta atgriešanai Iznomātāja norādītajā vietā. Šajā periodā Nomnieks ir pilnībā atbildīgs par nomas objektu un visiem riskiem, kurus tā lietošana var tieši vai netieši izraisīt, piemēram, ugunsgrēku, zādzību, sprādzienu, negadījumu, dažādiem riskiem, kas ietekmē Iznomātāju.*

Nomnieks ir atbildīgs par jebkādiem nomas objektam nodarītiem zaudējumiem un/vai bojājumiem un ar tiem saistītajām izmaksām neatkarīgi no tā, vai to cēlonis ir trešās personas vaina, negadījums vai nepārvarama vara."

Savukārt saskaņā ar noslēgtā nomas līguma 8. punkta b. apakšpunktu "Nomas objekta zudums: *Nomniekam ir pienākums apdrošināt nomas objektu pret sekām, kas rodas no zādzības, ugunsgrēka un ūdens postījumiem, vandālisma, sprādziena, dabiskiem postījumiem, transporta, tehnikas salūšanas, sadursmes, uzstādīšanas un demontāžas. Minētos riskus sedz tehnikas apdrošināšana, kuru atbilstoši zemāk norādītajiem noteikumiem piedāvā Iznomātājs. Atkāpes no šī noteikuma ir iespējamas tikai tad, ja Nomnieks pēc savas iniciatīvas un par saviem līdzekļiem ir iegādājies atbilstošu tehnikas apdrošināšanu. Nomnieks pēc pirmā pieprasījuma Iznomātājam iesniedz pierādījumus attiecībā uz apdrošināšanu un no šīs apdrošināšanas izrietošo prasību prioritāru nodošanu Iznomātājam."*

Nomas līguma 8. punkta b1. apakšpunkts paredz "*Tehnikas apdrošināšana: Saskaņā ar nomas līguma noteikumiem apdrošināšanas tarifu aprēķina, pamatojoties uz bruto nomas ienākumiem kalendārajā dienā. Nomnieks uz visu nomas periodu ir apdrošināts pret visiem riskiem saskaņā ar 8. punkta b) apakšpunktu, ja aprīkojums (tehnika) tiek izmantots saskaņā ar īpašnieka norādījumiem (attiecas arī uz reģistrētiem transportlīdzekļiem). Šī apdrošināšana paredz pašrisku atbilstoši nomas kategorijām un izvēlētajai apdrošināšanas iespējai. Pamata apdrošināšanas pašriski ir: B kategorijai: EUR 500, E + M + H + P kategorijām: EUR 5000, R kategorijai: EUR 20 000, plus PVN. Komforta apdrošināšanas pašriski ir: B kategorijai: EUR 200, E + M + H + P kategorijām: EUR 1000, R kategorijai: EUR 2000, plus PVN. Zādzība un vandālisms tiek apdrošināti ar nosacījumu, ka Nomnieks var pierādīt, ka ir veicis visus piesardzības pasākumus, piemēram, izņēmis kontakta atslēgu, aktivizējis aizsardzību pret zādzību, lai nomas objekts būtu pieķēdēts vai norobežots. Zādzības vai vandālisma gadījumā Nomniekam ir pienākums nekavējoties nokārtot visas ar notikumu saistītās formalitātes (nekavējoties paziņot policijai, kā arī paziņot par zaudējumiem). Nomnieku var saukt pie atbildības par jebkādu šo formalitāšu neievērošanu. Apdrošināšana nesedz zaudējumus, kas radušies acīmredzamas nolaidības dēļ, stikla (piemēram, vējstiklu, durvju, lukturu, utt) bojājumus,…".*

[9.2.2] Kā redzams no lietas materiāliem, tad nomas objektu lietošanas laikā ir notikusi gan kausu zādzība, gan stiklu, bākuguns un spoguļu bojāšana/nozaudēšana. Par šo faktu pušu starpā strīds nepastāv.

Nomas līgumā norādīts, ka tajā iekļauta Pamata apdrošināšana M, kas nozīmē, ka izvērtējot vai apdrošināšana segtu zaudējumus, jāvērtē vai atbildētāja rīcība bijusi atbilstoša līgumā paredzētajiem noteikumiem, kurus nepieciešams ievērot, lai varētu pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

Līgumā noteikts, ka "*Zādzība un vandālisms tiek apdrošināti ar nosacījumu, ka Nomnieks var pierādīt, ka ir veicis visus piesardzības pasākumus, piemēram, izņēmis kontakta atslēgu, aktivizējis aizsardzību pret zādzību, lai nomas objekts būtu pieķēdēts vai norobežots."*

Tiesa atzīst, ka atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus tam, ka būtu ievērojis visus piesardzības pasākumus kā to paredz pušu noslēgtais līgums.

Tiesas sēdē 2024. gada 17. decembrī tiesa, izpildot Civilprocesa likuma 93. panta ceturtajā daļā noteikto pienākumu, vērsa atbildētāja pārstāvja uzmanību uz to, ka šādi pierādījumi nav iesniegti, bet papildus pierādījumus

atbildētājs nav iesniedzis līdz pat šim brīdim. Uz pierādījumu neesamību atbildētājam tika norādīts arī tiesas sēdē 2026. gada 14. janvārī, kad atbildētāja pārstāvis atzina, ka rakstiskus pierādījumus nav iesniedzis, bet, ka prasītājs pats pēc GPS datiem varot pārliecināties, ka tehnika esot atradusies ierobežotā teritorijā.

Tiesa atzīst, ka šāds atbildētāja iebildums nav pamatots, jo saskaņā ar līguma noteikumiem tieši atbildētājam kā nomniekam bija pienākums pierādīt, ka viņš ir darījis visu iespējamo, lai nodrošinātu tehnikas saglabāšanu.

[9.2.3] Attiecībā uz zaudējumiem, kas saistīti ar stiklu, bākuguns un spoguļu bojāšana/nozaudēšanu, redzams, ka līgumā noteikts, ka "*Apdrošināšana nesedz zaudējumus, kas radušies acīmredzamas nolaidības dēļ, stikla (piemēram, vējstiklu, durvju, lukturu, utt) bojājumus,…*".

Līguma noteikumi šajā punktā ir skaidri un nepārprotami, ka zaudējumus, kas radušies nolaidības dēļ, apdrošināšana nesedz.

Tiesa atzīst, ka stikla, bākuguns un spoguļa bojāšana/nozaudēšana ir nolaidības dēļ radušies zaudējumi, kuriem nav piemērojama apdrošināšana.

Bez tam, jāņem vērā, ka Pamata apdrošināšana M gadījumā, pašrisks līgumā ir noteikts 5000 EUR apmērā.

[9.2.4] Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, tiesa atzīst, ka par radušajiem zaudējumiem jāatbild atbildētājam.

[9.3] Otrs atbildētāja iebildums pret prasību ir tas, ka atbildētājam nav skaidra radīto zaudējumu summa, jo 2022. gada 21. oktobrī pēc atbildētāja intereses par tehnikas iegādi no SIA "AVESCO" saņēmis cenu piedāvājumu, kurā norādītas savādākas- zemākas - jaunu kausu cenas.

Atbildētājs lietā iesniedzis prasītāja 21.10.2022. cenu piedāvājumu Mini ekskavatoram 303.5 Deluxe, no kura redzama jauna planēšanas kausa, Hidraulisks, 1200 mm bez PVN cena 1729 EUR, bet rakšanas kausa cena bez PVN, 600 mm, 983 EUR.

Kā redzams no prasītājas izrakstītā 31.08.2022. RĒĶINA NR.: IVLV012201287 atbildētājai par kopējo summu 3500,07 EUR, tad tajā rakšanas kausa vērtība ir bijusi norādīta 711,38 EUR bez PVN, bet par planējamā kausa vērtība bez PVN 2181,24 EUR.

[9.3.1] Tiesas sēdē, vēršot prasītāja pārstāves uzmanību uz to, ka nav saprotama strīdus rēķinā norādīto kausu vērtība, prasītāja pārstāve paskaidroja, ka kausu vērtība rēķinā norādīta atbilstoši to vērtībai grāmatvedības reģistros, bet pierādījumus tam iesniegt nevar. Vienlaikus prasītāja pārstāve piekrita, ka kausu vērtība varētu tikt noteikta arī atbilstoši atbildētāja iesniegtajam cenu piedāvājumam.

[9.3.2] Ņemot vērā, ka prasītājs nav iesniedzis izrakstus no grāmatvedības dokumentiem, kas apstiprinātu strīdus rēķinā norādīto cenu, bet apmēram mēnesi pēc tā izrakstīšanas, izsakot pirkšanas piedāvājumu atbildētājam, jauna planējamā kausa vērtība norādīta 1729 EUR bez PVN, tad tiesa atzīst, ka tieši šī vērtība nosakāma, kā atlīdzināmā summa, jo prasība būtībā ir par zaudējumu atlīdzināšanu, t.i., par nepieciešamību atjaunot sākotnējo stāvokli, kāds būtu bijis, ja zaudējumi netiktu nodarīti. Tiesa atzīst, ka attiecībā uz planējamo kausu prasītājs sākotnējo stāvokli varēja atjaunot par 1729 EUR bez PVN, bet attiecībā uz rakšanas kausu, tiesas ieskatā tā vērtība nosakāma atbilstoši strīdus rēķinā norādītajai - 711,38 EUR bez PVN.

[9.3.3] Attiecībā uz 31.08.2022. RĒĶINU NR.: IVLV012201289 par kopējo summu 471,39 EUR, t.sk., PVN 81,81 EUR saistībā ar stikla, bākuguns un spoguļa bojāšanu/nozaudēšanu atbildētājs nav izteicis iebildumus par neatbilstošu novērtējumu, līdz ar ko tiesai nav pamata apšaubīt šajā rēķinā norādīto zaudējumu summu.

[9.4] Prasītājs prasības summā iekļāvis arī pievienotās vērtības nodokli 689,26 EUR.

Tiesa atzīst, ka prasījumā par zaudējumu, kas izriet no nomas tiesiskajām attiecībām, atlīdzību, pievienotās vērtības nodoklis iekļauts nepamatoti.

Tiesa pilnībā pievienojas judikatūrā paustajam viedoklim par to, ka pievienotās vērtības nodoklis ir patēriņa nodoklis, kas tiek iekļauts preces vai pakalpojuma vērtībā (sk. *Likumprojekta „Pievienotās vērtības nodokļa likums" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija) 2.punkts, pieejams: /Tīmekļvietne A/*). Uzņēmumam, kas ir attiecīgā nodokļa maksātājs, nodoklis pēc finansiālās būtības ir neitrāls, proti, samaksāto nodokli par iegādāto preci, kas tiek izmantota savas saimnieciskās darbības nodrošināšanā, uzņēmums iekļauj nodokļa deklarācijā kā priekšnodokli un atskaita no budžetā maksājamās nodokļa summas. Citiem vārdiem, pati prasītāja var veikt no jebkura komersanta saprātīgi sagaidāmās darbības, lai atgūtu valstij samaksāto nodokli (*15.03.2023. Civillietu departamenta spriedums lietā Nr. SKC-11/2023).*

Tā kā sākotnējā prasītāja SIA "Avesco Rent" kausus un transportlīdzekļa detaļas iegādājas savas saimnieciskās darbības veikšanai, tad tā samaksāto pievienotās vērtības nodokli var iekļaut savā nodokļa deklarācijā un saņemt atpakaļ no valsts, līdz ar ko nav pamata to iekļaut prasības summā par zaudējumu piedziņu no atbildētāja.

Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1806. pantu cesionārs gan neiegūst ar cesiju vairāk un lielākas tiesības nekā bijušas cedentam, līdz ar ko arī prasītājam nav tiesības prasīt piedzīt no atbildētāja pievienotās vērtības nodokļa summu.

[9.5] Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus tiesa atzīst, ka prasība daļā par zaudējumu piedziņu ir pamatota un apmierināma par summu 2440,38 EUR.

[10] Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja arī likumiskos nokavējuma procentus 801,69 EUR par laika posmu no 14.09.2022. līdz 09.07.2024.

[10.1] Saskaņā ar Civillikuma 1753. pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Atbilstoši Civillikuma 1756. pantam pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

[10.2] Lai būtu pamats minētā punkta piemērošanai un nokavējuma procentu piedziņai, tiesai ir jākonstatē nokavējums (saistības izpildīšanas prettiesisks novilcinājums (Civillikuma 1651. p.) atbilstoši Civillikuma 1652. vai 1653. pantam.

Prasītājs, izrakstot strīdus rēķinus par nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu, norādījis šo rēķinu apmaksas termiņu 14 dienas no rēķina saņemšanas brīža atbilstoši Nomas līguma 3.d punktam. Nav strīda par to, ka noteiktajā termiņā rēķini nav apmaksāti.

Civillikuma 1652. panta pirmās daļas 3. punkts noteic, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc paražas.

Tiesa pievienojas tiesību doktrīnā izteiktajam viedoklim, ka saskaņā ar minētajām normām nokavējuma procenti ir maksa par naudas vai cita kapitāla lietojumu pēc tam, kad iestājies maksājuma pienākums. Nokavējuma procentu maksāšana ir saistīta ar tiesību pārkāpumu – nokavējumu, taču to daba paliek tāda pati kā procentiem vispār: arī nokavējuma procentu uzdevums ir nodrošināt ienākumus, ko dod kapitāls, atrodoties normālā apritē, ekvivalenci mantiskajās attiecībās. Procentu loma izpaužas arī saistību izpildījuma nodrošināšanā (sk.*Torgāns K. Komentārs Civillikuma 1759. pantam, Desmitās nodaļas Pirmās apakšnodaļas iepriekšējā piezīme. Grām.:Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Mans Īpašums, 2000, 315.lpp., 256.-257.lpp.; K.Torgāns. Saistību tiesības. Mācību grāmata. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 121.lpp.*).

Šāda regulējuma mērķis ir, no vienas puses, nodrošināt kreditora tiesību un likumisko interešu efektīvu aizsardzību, no otras puses, mudināt parādnieku ātrāk nokārtot saistības.

[10.3] Tiesa pievienojas judikatūrā (*30.09.2020. Civillietu departamenta spriedums lietā Nr. SKC-1027/2020)* izteiktajam viedoklim, ka Civillikuma 1759. panta 1. punktā kreditoram paredzētās tiesības saņemt procentus tad, ja parādnieks nokavējis izpildījumu, nav absolūtas. Minētās tiesības likumdevējs ierobežojis, šā likuma 1656. un 1657. pantā noteikdams izņēmuma gadījumus, kad nokavējuma procentu piedziņa kā netaisnīga vai nesamērīga novestu pie parādnieka tiesisko interešu neatbilstoša aizskāruma.

Saskaņā ar Civillikuma 1656. pantu parādnieks nav nokavējis, ja nokavējuma iemesls ir viņa pamatotas šaubas vai nu vispār par to saistību, kuras izpildīšanu no viņa prasa, vai par tās apmēru.

Civillikuma 1656. panta normas gramatiskais formulējums, ņemot vērā tajā lietoto vārdu nozīmi, ļauj konstatēt, ka tās tiesisko sastāvu veidojošā pazīme – parādnieka pamatotas šaubas – izteikta kā nenoteikts (atklāts) juridisks jēdziens, kas piepildāms ar saturu katrā individuālā strīda gadījumā no jauna. Tātad, lai piemērotu Civillikuma 1656. pantu, tiesai, balstoties uz konkrētajā lietā, izvērtējot pierādījumus, nodibinātiem faktiskajiem apstākļiem, jāgūst pārliecība, ka parādnieka iebildumi pret prasību ir objektīvi pamatoti, nevis saistīti ar kādiem viņa subjektīviem priekšstatiem par nokavējumu attaisnojošu iemeslu esību vai citiem nokavējuma procentu piedziņu ietekmējošiem faktoriem (sk. *Senāta Civillietu departamenta 2019.gada 10.decembra sprieduma lietā Nr. SKC-269/2019 (C04439510) 12.1.punktu*).

Vai parādnieka šaubas ir bijušas pamatotas, jāvērtē kontekstā ar to, kādi iebildumi vai ierunas no tā puses ir izteiktas, vai tos var atzīt par pierādītiem, attiecībā uz kuru saistības daļu vai summas aprēķina periodu tie izteikti un vai šīs šaubas ir atzīstamas par pamatotām, vērtējot pamatsaistību, par ko pastāv strīds (sk. *Kubilis J. Likumiskie procenti civiltiesiskās atbildības gadījumā. Jurista Vārds, 17.09.2019., Nr. 37(1095)*).

[10.4] Atbildētājs prasību neatzīst, pamatojoties uz diviem apsvērumiem, t.i., zaudējumi būtu jāsedz apdrošināšanai un nav saprotama zaudējumu summa.

Tiesa, pamatojoties uz iepriekš minētiem apsvērumiem, atzīst, ka prasība pēc būtības ir pamatota, bet prasības summa ir pamatota un pierādīta tikai daļēji.

[10.4.1] Tiesa atzīst, ka atbildētāja šaubas attiecībā uz nozagto kausu vērtības atlīdzināšanu, var tikt atzītas par saprātīgām un pamatotām gan par izpildāmo saistību, gan jo īpaši par tās apmēru. Tieši tiesa, izskatot lietu, sniedza savu novērtējumu līguma noteikumiem attiecībā uz apdrošināšanas atlīdzības iespējamību kausu zādzības gadījumā. Ņemot vērā to, ka atbildētājs par kausu zādzību esot ziņojis policijai, tiesa atzīst, ka atbildētājs, pietiekami rūpīgi neizanalizējot vai neizprotot līguma noteikumus, varēja rast zināmu paļāvību par saistības neesamību šajā gadījumā.

Tāpat arī zaudējumu apmēru noteica tiesa, kas liecina, ka atbildētāja šaubas par parāda apmēru bija pamatotas.

Ņemot vērā iepriekš norādītos apsvērumus, tiesa atzīst, ka šajā prasības daļā atzīstams, ka atbildētājs nav nokavējis, līdz ar ko nav iestājušās nokavējuma nelabvēlīgās sekas par nokavējuma procentu piedziņu.

[10.4.2] Tiesa atzīst, ka atbildētāja šaubas attiecībā uz stikla, bākuguns un spoguļa bojāšanu/nozaudēšanu nav atzīstamas par saprātīgām un pamatotām, jo tiesas ieskatā atbildētājam nebija pamata paļauties, ka šos zaudējumus segs apdrošināšana, jo Nomas līgumā skaidri un nepārprotami norādīts, ka "*Apdrošināšana nesedz zaudējumus, kas radušies acīmredzamas nolaidības dēļ, stikla (piemēram, vējstiklu, durvju, lukturu, utt) bojājumus,…"*.

Attiecībā uz šo pozīciju atbildētājs arī nav izteicis iebildumus par prasības summu.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka attiecībā uz 31.08.2022. RĒĶINU NR.: IVLV012201289 saistībā ar stikla, bākuguns un spoguļa bojāšanu/nozaudēšanu atbildētājs ir pieļāvis nokavējumu un viņam iestājies pienākums maksāt arī nokavējuma procentus no summas, ko tiesa atzinusi par pamatotu, proti 389,58 EUR (rēķina summa bez PVN).

Attiecīgi nokavējuma procenti piedzenami pēc sekojoša aprēķina:

parāda pamatsumma 389,58 EUR, kas par laiku no 14.09.2022. līdz 01.01.2023., t.i. par 109 kavējuma dienām, kas sastāda 9,31 EUR (389,58 x 8/100/365 x 109 kavējuma dienas).

par laiku no 01.01.2023. līdz 01.07.2023., t.i., 181 kavējuma dienu, procenti sastāda 20,28 EUR (389,58 x 10,5/100/365 x 181 kavējuma dienas).

par laiku no 01.07.2023. līdz 01.01.2024., t.i., 184 kavējuma dienām, procenti sastāda 23,57 EUR (389,58 x 12/100/365 x 184 kavējuma dienas).

par laiku no 01.01.2024. līdz 09.07.2024., t.i., 191 kavējuma dienu, procenti sastāda 25,48 EUR (389,58 x 12,5/100/365 x 191 kavējuma diena).

Tādējādi, kopējā piedzenamā procentu summa par visu kavējuma periodu no 14.09.2022. līdz 09.07.2024., sastāda 78,64 EUR.

[11] Civilprocesa likuma 41. panta pirmā daļa paredz, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājs, ceļot prasību, samaksājis valsts nodevu 425,57 EUR. Tā kā tiesa prasību apmierina daļēji, tad no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva proporcionāli apmierinātajai prasības summai, t.i., 224,57 EUR.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu, Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr. 20 “Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība” 14. un 15. punktu no atbildētāja valsts ienākumos atbilstoši Civilprocesa likuma 42. panta pirmajai daļai piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,00 EUR.

[13] Ņemot vērā Civilprocesa likuma 195. panta noteikumus un Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces 2021. gada 15. decembra lēmumā paustās atziņas, prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos astoņus procentus gadā no piedzītās, bet neatmaksātās summas, nepārsniedzot tās apmēru.

[14] Ievērojot Civilprocesa likuma $204.^{1}$ panta pirmās daļas nosacījumus, tiesa atzīst par pamatotu noteikt, ka spriedums atbildētājam labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civillikuma 1401., 1402., 1431., 1587., 1590., 1651., 1652., 1656., 1753., 1756., 1759.p., 1765., 1806., 2112., 2128. pantu, Civilprocesa likuma 92.–97., 187. panta otro daļu, 189.–193. pantu, 195. pantu, tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt daļēji SIA “Verdikts” (reģistrācijas Nr. 40103807451) prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Zeļļi Z” (reģistrācijas Nr. 41203065072) par parāda un nokavējuma procentu piedziņu.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Zeļļi Z” (reģistrācijas Nr. 41203065072) par labu SIA “Verdikts” (reģistrācijas Nr. 40103807451) pamatparādu 2440,38 EUR, nokavējuma procentus 78,64 EUR par laika posmu no 14.09.2022. līdz 09.07.2024. un samaksāto valsts nodevu 224,57 EUR, kopā 2743,59 EUR (divi tūkstoši septiņi simti četrdesmit trīs *euro* un 59 centi).

Atzīt SIA “Verdikts” (reģistrācijas Nr. 40103807451)tiesības saņemt par laiku no sprieduma labprātīgas izpildes beigu termiņa līdz sprieduma izpildei likumiskos 8 % procentus gadā no piedzītās summas, nosakot, ka to

pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis piedzītās summas lielumu.

Prasību daļā par pamatparāda 1531,08 EUR un nokavējuma procentu 728,05 EUR piedziņu noraidīt.

Piedzītos naudas līdzekļus ieskaitīt SIA "Verdikts" (reģistrācijas Nr. 40103807451) kontā Nr. LV65HABA0551038650049, AS Swedbank.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Zeļļi Z" (reģistrācijas Nr. 41203065072)par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,00 EUR (septiņi *euro*).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami:

Saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316,

Saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, konts LV51TREL2190458019000,

Iemaksas mērķis: 21490 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (atbildētāja vārds, uzvārds, lietas Nr.).

Maksājumu apliecinošs dokuments jāiesniedz Kurzemes rajona tiesā.

Termiņš sprieduma labprātīgai izpildei noteikts 10 dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Kurzemes rajona tiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas, t.i., no 2026. gada 13.februāra.

Tiesnese I. Fišere